

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

ISSN 0013-8827. Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 41

1 november 1981

No. 11

Adres van de Redactie:

B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam — Nederland

INHOUD: W. NIJVELDT, Nieuwe galmuggen voor de Nederlandse fauna (VIII) (Diptera: Cecidomyiidae): 161; B. J. LEMPKE, *Thera variata* (Denis & Schiffmüller) en *T. britannica* (Turner) in Nederland (Lep.: Geometridae): 163; J. KRIKKEN, A peculiar new cetonine beetle from Lombok: 170; JEAN BELLE, A new species of *Phyllogomphoides* from Ecuador (Odonata: Gomphidae): 173; KORTE MEDEDELINGEN: J. P. C. BOOT, Gegevens van Schouwen (Lep.): 169; M. FRANSEN, Paringsritueel *Pieris brassicae*: 176; R. MARCE-LIS, Ter overname: 176; Correctie: 176; LITERATUUR: 162, 172; PERSONALIA: 176.

Nieuwe galmuggen voor de Nederlandse fauna (VIII)

(Diptera: Cecidomyiidae)

door

W. NIJVELDT

Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek, Wageningen

S95.70649z

ELI

Ent

ABSTRACT. — Gall midges new for the fauna of the Netherlands (VIII) (Diptera: Cecidomyiidae). Eight gall midge species are recorded as new for the fauna of the Netherlands. *Contarinia tremulae*, *Dasineura libera*, *D. ruebsaameni*, *D. tetrahit*, *Mayetiola holci* and *Oligotrophus fagineus* cause distinct deformations. The larvae of *Asynapta strobi* live coprophagous in the cones of European larch and those of *Rabdophaga viminalis* live in cavities in the twigs of Common osier.

In de tweede (laatste) druk van het Gallenboek van Docters van Leeuwen (1957) zijn een aantal gallen beschreven waarvan indertijd de veroorzaker niet nader kon worden vastgesteld. In het kader van de voorbereidingen voor een nieuwe druk van dit boek bleek dat thans voor een aantal door galmuggen veroorzaakte gallen wel een determinatie mogelijk is door de beschrijvingen met die van Buhr (1964) te vergelijken. Ze zullen hieronder worden opgesomd, onder verwijzing naar het nummer waaronder ze in de tweede druk zijn opgevoerd. Aanvullende gegevens zijn aan de hand van het herbarium van Docters van Leeuwen, dat bewaard wordt in het Rijksherbarium te Leiden, verstrekt door Dr. J. C. Roskam.

200 „lensvormige bladgal op *Carpinus betulus* L. Leg. D v L, 9-VII-1943, Plasmolen bij Mook, bosrand”.

Dasineura ruebsaameni Kieffer

347c „bladgal op *Fagus sylvatica* L. Leg. H. Dettmer, 27-VII-1925, Valkenburg (Z.L.)”.

Oligotrophus fagineus Kieffer

388 „bloemgal op *Galeopsis tetrahit* L. Leg. D v L, 26-VII-1954, Dalfsen, bloemen zeer klein gebleven, iets verdikt, geelachtig, larve licht geel roze”.

Dasineura tetrahit (Kieffer)

695 „oprolling bladrand op *Populus tremula* L. Leg. G. L. van Eyndhoven, 21-V-1936, Camperduin (N.H.)”.

Contarinia tremulae Kieffer

821 „cirkelrond groefje op onderzijde blad van *Quercus robur* L. Leg. R (Reynvaan?) 2135, 24-VI-1938, Leersum, dennebos”.

Dasineura libera (Kieffer)

Uit eigen waarnemingen bleken ook de volgende soorten, die per waardplant worden genoemd, nog nieuw voor onze fauna te zijn:

Holcus lanatus L. (Echte witbol)

Mayetiola holci Kieffer. Wageningen, 26-VI-1981 en 23-VII-1981. Mej. A. M. F. van den Berg vond de larven van deze soort tijdens een onderzoek naar het voorkomen van galmuggen op grassen. Ze leven verzonken in de stengel vlak bij een knoop onder de bladschede, die plaatselijk een paarse kleur kan vertonen.

Larix decidua Mill. (Europese lork)

Asynapta strobi (Kieffer). Wageningen, 3-X-1980. Dr. P. Grijpma (Rijksinstituut voor Onderzoek in de Bos- en Landschapsbouw „De Dorschkamp”, Wageningen) trof de larven aan in de kegels.

Salix viminalis L. (Katwilg)

Rabdophaga viminalis Westwood. Langbroek, 18-V-1979. De larven leven in afzonderlijke holten in de jonge twijgen. Penetratie vindt via de zijknoppen plaats. In Engeland opgekweekt uit *S. viminalis* en *S. rubra* Huds.

LITERATUUR

Buhr, H., 1964. *Bestimmungstabellen der Gallen (Zoo- und Phytocecidien) an Pflanzen Mittel- und Nordeuropas* 1: 1-762, 2: 763-1572, Jena.

Docters van Leeuwen, W. M., 1957. *Gallenboek, Nederlandse door dieren en planten veroorzaakte gallen*. 2e druk: 1-332, Thieme, Zutphen.

Postbus 42, 6700 AA Wageningen

FRISCH, K. VON, 1980. FÜNF HÄUSER AM SEE. Der Brunnwinkl — Werden und Wesen eines Sommersitzes. Pag. XII, 182, 42 foto's; stamboom, zakenregister, personenregister. Springer, Berlin, etc. ISBN 3-540-10044-X. Prijs (gebonden) DM 28,—.

In 1882 kochten de ouders van de bekende entomoloog von Frisch een oude korenmolen, de Brunnwinkl, als tweede huis. In dit vakantieparadijsje deed von Frisch enkele van zijn belangrijke ontdekkingen. Voor de thans zeer bejaarde auteur is het vooral de plaats van een gelukkige jeugd. Het boekje dat hij erover schrijft is eigenlijk een familiaalalbum, en eerlijk gezegd is het entomologisch niet interessant. Het geeft namelijk geen beeld van de entomoloog von Frisch, en, tenzij men zeer tussen de regels door leest, evenmin van de man von Frisch. Het is de petite histoire van een gelukkige familie, en daarom wel vertederend. — W. N. Ellis.